

Handläggare
Karin Löfström
50165

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum 2016-04-25 Ärendebeteckning KS 2013/0660

Kommunfullmäktige

Utvärdering och fortsatta nivåer för klimatkompensation av samhällsbetalda resor i Kalmar kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner kommunledningskontorets utvärdering av klimatkompensationssystemet.

Kommunfullmäktige beslutar att fortsätta med klimatkompensationssystemet enligt länsgemensam modell för fossila flyg- och bilresor.

Bakgrund

Klimatsamverkan Kalmar län, som drivs av Länsstyrelsen och regionförbundet, tog 2013 fram ett förslag till gemensam klimatkompensationsmodell för hela länet. Varje enskild kommun beslutade om man ville implementera modellen och i april 2014 tog kommunfullmäktige i Kalmar följande beslut:

”Kommunfullmäktige beslutar att införa klimatkompensering enligt föreslagen länsmodell för fossila flyg- och bilresor i den kommunala verksamheten från och med 1 januari 2015 med undantag av hyrbilar och taxiresor. Modellen ska utvärderas efter ett år, därefter fattas nytt beslut om nivåer för kommande år.

Kommunfullmäktige beslutar att samla medlen från klimatkompenseringen i ett klimatkonto.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett system för hur klimatavgiften ska debiteras samt hur ansökningsförfarandet för medel från klimatkontot ska hanteras.”

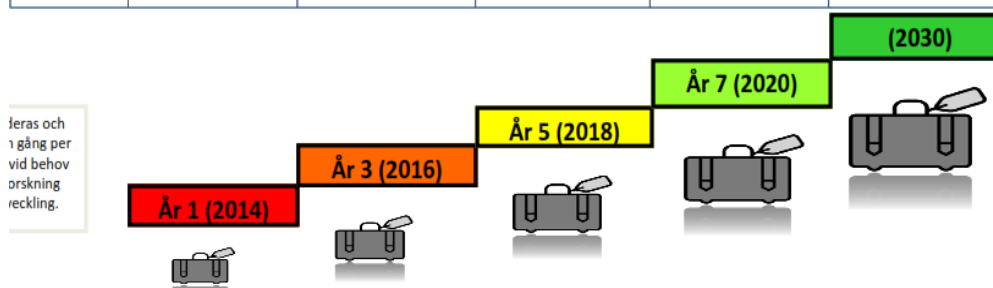
2015 infördes klimatkompenseringen med rutiner för fakturering och ansökan ur klimatkontot.

Under 2016 års första månader har en utvärdering av systemet gjorts tillsammans med samtliga förvaltningschefer. De har gemensamt kommit fram till

att klimatkompenseringsystemet bidrar till att uppfylla målet om klimatneutrala samhällsbetalda resor 2020 och att systemet bör fortsätta i sin nuvarande form och med den nuvarande nivåtrappan.

Inrikes:	+10 % priset	+20 % priset	+30 % priset	+40 % priset	+50 % priset
Utrikes:	+5 % priset	+10 % priset	+20 % priset	+40 % priset	+50 % priset
Fossilbränsle bil	+5 % priset	+10 % priset	+20 % priset	+40 % priset	+50 % priset
				Fossil bil förekommer inte inom offentlig verksamhet	
Milstolpar nooil	utsläppen av fossil koldioxid från vägtrafiken 5 % lägre än 1990			Alla samhällsbetalda resor = klimatneutrala	Inget nettoutsläpp av fossil koldioxid
Milstolpar Miljömål				Nationella miljökvälighetsmål uppfyllda (ej	

Förklaring av trappan: Den är konstruerad för att uppnå klimatneutrala samhällsbetalda resor till 2020. Det innebär att alla resor som görs i kommunens tjänst inte ska gå på fossila bränslen så som bensin och diesel. Trappan har ett extra trappsteg till 2030 om några resor skulle behöva längre tid på sig att ställa om, men målet är att alla resor ska vara klimatneutrala 2020.

Karin Löfström
strateg ekologisk hållbarhet

Bilagor
Utvärdering
Klimatkompensering av samhällsbetalda resor i Kalmar län

Utvärdering av klimatkompensationssystemet

Bakgrund

Klimatsamverkan Kalmar län, som drivs av Länsstyrelsen och regionförbundet, tog 2013 fram ett förslag till gemensam klimatkompensationsmodell för hela länet. Varje enskild kommun beslutade om man ville implementera modellen. I april 2014 tog kommunfullmäktige i Kalmar kommun detta beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att införa klimatkompensering enligt föreslagen länsmodell för fossila flyg- och bilresor i den kommunala verksamheten från och med 1 januari 2015 med undantag av hyrbilar och taxiresor. Modellen ska utvärderas efter ett år, därefter fattas nytt beslut om nivåer för kommande år. Kommunfullmäktige beslutar att samla medlen från klimatkompenseringen i ett klimatkonto. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett system för hur klimatavgiften ska debiteras samt hur ansökningsförfarandet för medel från klimatkontot ska hanteras.

Rutiner

Systemet för klimatavgiften är framtagen och den första fakturan till kommunens förvaltningar gick ut september 2015 och gällde 2014. Det samlade beloppet som fakturerades var 289 222 kronor. Dessa pengar lades, som beslutat, på ett klimatkonto. En rutin för ansökningar från kontot har tagits fram och finns i verksamhetshandboken, *Riktlinjer för klimatkompensering*.

Användning av klimatpengarna

Endast en ansökningsomgång har genomförts och då kom en ansökan in. Ansökan var för ett projekt om laddinfrastruktur och det beviljades. Projektet startade vid årsskiftet 2016 och planerar bygga 7 laddstationer, varav en snabbbladdare under 2016- 2017. Ansökan gjordes av kommunledningskontorets strateger för ekologisk hållbarhet och var förankrad med energistyrgruppen där förvaltningscheferna för Samhällsbyggnadskontoret och Serviceförvaltningen ingår. Även Södermöre kommun deltar i projektet då laddstolpar ska lokaliseras i denna kommun. Samtliga förvaltningar har informerats om projektet under den ”Miljöbokslut turné” som strategerna för ekologisk hållbarhet genomförde under våren 2015.

Utvärdering

Inga nya fakturor kommer att skickas ut innan utvärderingen är klar och ett nytt politiskt beslut har fattats. Under januari och februari 2016 har strategen för ekologisk hållbarhet intervjuat alla förvaltningschefer. Dessa frågor ställdes:

1. Har klimatkompensationen lett till att ni på er förvaltning har ändrat något i ert resande och/eller hur ni tänker kring resande i tjänsten?
2. Kommer ni att ansöka om pengar från klimatkontot under 2016? Om ja – till vad, om nej- varför inte?
3. Är det något i klimatkompenseringen som ni skulle vilja ändra på?
4. I det läns gemensamma förslaget föreslås procentsatsen att höjas för 2016 (faktureras 2017). Inrikes flyg förväntas höjas från 10 % av priset till 20 %, utrikes flyg från 5 % till 10 % och resandet med bilar som går på fossila bränslen från 5 % till 10 %. Hur ställer ni er till det?

En sammanställning av deras svar presenterades under en förvaltningschefsträff den 23 februari 2016.

Resultat

Mötet med förvaltningscheferna för resultatsammanställning var på förhand utsatt och samtliga förvaltningschefer var inbokade innan mötet. Tyvärr utgick mötet med Kultur och Fritid men förvaltningschefen fanns med vid förvaltningschefgruppen och har således deltagit i framtaget av slutsatser och förslag på beslut. Under tiden för intervjuerna så stod Södermöre kommun del utan förvaltningschef och har således inte intervjuats. Nedan följer resultat från intervjuerna med övriga förvaltningscheferna.

Svar på fråga 1:

Har klimatkompensationen lett till att ni på er förvaltning har ändrat något i ert resande och/eller hur ni tänker kring resande i tjänsten? Här svarade hälften ja och hälften nej. Samtliga svarade att en ändring i resemönstret har skett men hälften säger att klimatkompensationssystemet har vägt in i de beslut som har fattats och andra hälften säger att de ändringar man gjort ändå skulle ha genomförts även utan klimatkompensationssystemet.

Svar på fråga 2:

Kommer ni att ansöka om pengar från klimatkontot under 2016? Om ja – till vad, om nej- varför inte? Här svarade samtliga förvaltningschefer att de skulle söka ifrån klimatkontot under 2016. Samtliga förvaltningar hade relativt långt gångna tankar kring vad de skulle söka klimatpengar för.

Svar på fråga 3 och 4:

Svaret på dessa två frågor har gått i varandra och är här presenterade som ett svar:

Är det något i klimatkompenseringen som ni skulle vilja ändra på? Och I det läns gemensamma förslaget föreslås procentsatsen att höjas för 2016 (faktureras 2017). Inrikes flyg förväntas höjas från 10 % av priset till 20 %, utrikes flyg från 5 % till 10 % och resandet med bilar som går på fossila bränslen från 5 % till 10 %. Hur ställer ni er till det? Hälften av de intervjuade tyckte inte att det fanns något i systemet som behövdes ändras. De tyckte att det var bra med en stegrande nivåer så att effekterna av att åka med fossila bränslen blev ekonomiskt kännbara och då kunde läggas in som en del i en kostnads kalkyl för t.ex. att köpa in en elbil. Den andra hälften tyckte att nivåerna ökade för brant och att det i vissa verksamheter blir orättvist då inga andra färd sätt finns att tillgå än fossildrivna.

Slutsatser och förslag till beslut

Den 23 februari presenterades resultatet för samtliga förvaltningschefer och man diskuterade en gemensam ståndpunkt som ska lyftas fram till politiken som ett förslag på fortsatt beslut.

Målet för Kalmar kommun är att år 2020 är alla samhällsbetalda resor klimatneutrala. Den klimatkompensationsmodell, inklusive nivåstegringen, som tagits fram på länsnivå har målet 2020 för ögonen. För att nå det målet bör nivåstegringen följas. Förvaltningscheferna enades om att klimatkompensationssystemet är ett fungerande verktyg för att nå det uppsatta målet och föreslår att kommunfullmäktige fattar ett beslut om att fortsätta efter existerande system.

Klimatkompensering av samhällsbetalda resor i Kalmar län

Förslag 2013-03-15 från länsgemensam arbetsgrupp

Stilleben Sandby Borg Foto Eva Öberg

Klimatsamverkan Kalmar län

Klimatsamverkan Kalmar län är ett gemensamt initiativ av länsstyrelsen och regionförbundet, med syfte att öka takten i länets energi- och klimatarbete. Arbetet samordnas i klimatkommissionen.

www.rfkl.se/klimat

Inledning

Styrelsen för Regionförbundet i Kalmar län satte år 2006 upp ett mål om att länet år 2030 ska vara en *fossilbränslefri region*. Ett delmål inom transporter är att *alla samhällsbetalda resor ska vara klimatneutrala år 2020*.

Under kampanjnamnet NoOil har energi- och klimatarbetet varit en viktig del i det regionala utvecklingsarbetet och ett prioriterat område i länets regionala utvecklingsstrategi. De övergripande målen är att bidra till ett växande näringsliv för hållbar tillväxt, minskad klimatpåverkan och effektivare energianvändning. Arbetet drivs gemensamt i länet, under rubriken "Klimatsamverkan Kalmar län" och samordnas av klimatkommissionen.

Kommissionen menar att de klimatutsläpp som inte kan undvikas om möjligt bör kompenseras. Klimatkommission Kalmar län föreslog i december 2010 ett gemensamt länsprojekt, med syfte att prova och utvärdera klimatkompensation som ett verktyg för minskad klimatpåverkan och ökad marknadsföringsnytta.

I september 2012 bildades en grupp som ett svar på de motioner som lämnats i alla kommuner om klimatkompensering och denna rapport är gruppens förslag till Läns gemensam strategi. Det finns bakgrundsmaterial till förslaget, som kan lämnas vid behov.

Arbetsgruppen har bestått av Tommy Lindström, Borgholms kommun, Katarina Söderberg, Oskarshamns kommun, Roger Gunnarsson, Energikontor Sydost, Elvira Laneborg, Mörbylånga kommun, Annika Persson Åberg, Torsås kommun, Karin Svensson, Nybro kommun, Liselott Sjöholm, Landstinget i Kalmar län, Jens Karlsson, Hultsfreds kommun, Stefan Svenaeus, Länsstyrelsen i Kalmar län, Eva Öberg, Kalmar kommun och Carolina Gunnarsson, Regionförbundet Kalmar län.

Gruppen anser att det har ett mycket stort marknadsföringsvärde att alla kommuner i länet samt Länsstyrelse, Regionförbund och Landstinget anammar förslaget.

Arbetsgruppen 15 mars 2013

Syfte

Det här systemet fokuserar på omställning – från klimatvänligt till klimatsmart resande.

Det övergripande målet med klimatkompensation är att minska utsläpp från resor som görs av organisationens medarbetare och folkvalda. Avgiften ska påverka valet av färdstätt till det minst klimatpåverkande alternativet. Betalning av en klimatavgift på resor ska ses som en sista utväg när utsläpp inte kan undvikas.

Syftet med införandet av ett avgiftssystem för utsläpp av fossil koldioxid, CO₂, är att komma åt användningen av fossila bränslen, varför fokus enligt denna modell ligger på flyg och fossilbränslebilar. Medlet är en avvecklingsplan för fossilbränslebilar, att fullständigt ersätta dessa med fossilbränslefria fordon. Fossilbränslebilar ska ersättas med fossilbränslefria bilar eller andra resalternativ och onödiga flygresor ska elimineras. De fossilbränsleresor som kvarstår ska klimatkompenseras.

Tåg, buss, cykel, till fots och fossilbränslefri bil är de mest klimatvänliga resealternativen. Dessa ingår inte i klimatkompenseringen på grund av dess redan uppenbara bidrag till målet, men även för att minimera arbete och administration och därmed införa ett enkelt och tydligt system. Systemet fokuserar på omställning och dess syfte är att ställa om från klimatvänligt till klimatsmart resande.

Nivåer

Det här är ett för länet gemensamt minimiförslag. Tanken är att länets kommuner, landstinget, Länsstyrelsen och Regionförbundet har samma basmodell. Den organisation som vill höja ambitionen och takten i klimatarbetet kan öka procentsatserna, ändra tidsspannet eller involvera fler transporter.

Klimatkompensering

Ett system med klimatavgift på fossila bränslen utgör en form av reseriktlinjer som baseras på såväl miljömässiga som ekonomiska incitament. Systemet underlättar även genomförandet av andra kompletterande åtgärder för att minska koldioxidutsläppen eftersom avgiften möjliggör upprättandet av en *fond för klimatrelaterade åtgärder*. Avgifterna sätts in på ett *gemensamt klimatkonto i organisationen*. Från kontot kan alla verksamheter i organisationen söka bidrag årligen.

Den stegvisa ökningen av påslaget möjliggör för organisationerna att införa nya rutiner och t.ex. ställa om fordonsparken.

För att öka möjligheterna till att ett klimatkompensationssystem ska antas krävs det sannolikt att det är enkelt utformat och inte genererar ökat arbete. Den föreslagna modellen har sin styrka i att den medför minimalt med administration, i och med att så få transportslag innefattas. I ett system där man inkluderar påslag och avdrag är risken överhängande att detta blir för invecklat och svårt, eftersom så många resesätt, fordonsslag och bränslen kan beaktas.

Avgränsning

Tåg, buss och fossilbränslefri bil är de mest klimatvänliga resealternativen. De bidrar redan till målet och klimatkompenseras inte vilket också minimerar arbete och administration. Vi föreslår ett enkelt och tydligt system.

Klimatkompensation ska ske av persontransporter i organisationens verksamheter, inklusive alla anställda och förtroendevalda. Klimatkompensation ska ske för alla resor i arbetet och inom politiska uppdrag, som betalas av organisationen, och som sker med:

- Organisationens egna, hyrda eller leasade bilar
- Privat bil i tjänsten
- Flyg

Samåkning påverkar inte prispåslaget då det i sig ger en minskad kostnad och minskad klimatpåverkan.

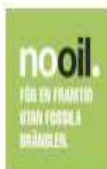
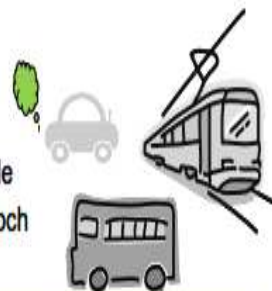
Inom till exempel EU-projekt betalar inte EU prispåslaget. Om man ändå vill att dessa resor ska ingå i systemet, måste organisationen själv bekosta tillägget. Detta gäller alla externt finansierade projekt.

Avvecklingsplan för fossilbränslebaserade resor i Kalmar län

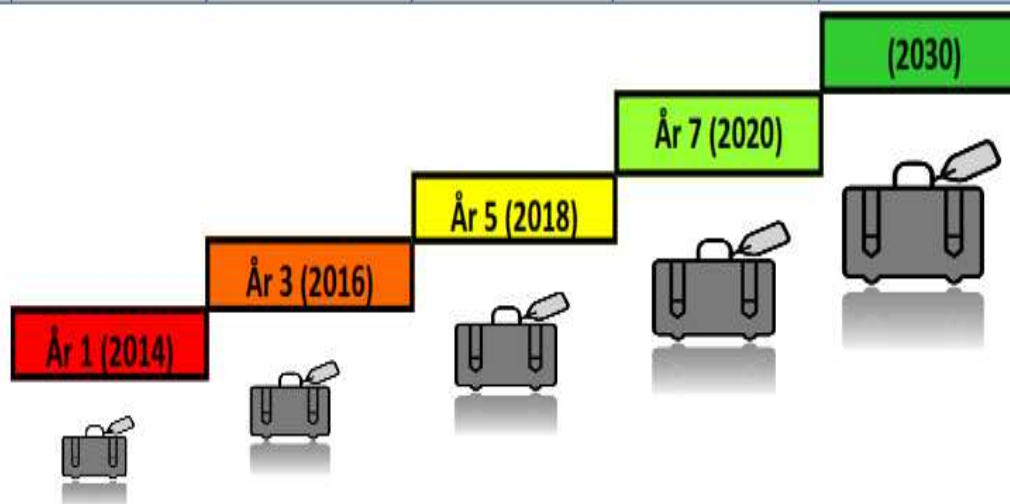
- ett bidrag till ett fossilbränslefritt 2030

Tåg, buss och fossilbränslefri bil är de mest klimatvänliga resealternativen och klimatkompenseras inte.

Inrikes:	+10 % priset	+20 % priset	+30 % priset	+40 % priset	+50 % priset
Utrikes:	+5 % priset	+10 % priset	+20 % priset	+40 % priset	+50 % priset
Fossilbränsle bil	+5 % priset	+10 % priset	+20 % priset	+40 % priset	+50 % priset
	Fossil bil förekommer inte inom offentlig verksamhet				
Milstolpar nooil	utsläppen av fossil koldioxid från vägtrafiken 5 % lägre än 1990			Alla samhällsbetalda resor = klimatneutrala	Inget nettoutsläpp av fossil koldioxid
Milstolpar Miljömål				Nationella miljökvalitetsmål uppfyllda (ej)	

Modellen ska utvärderas och uppdateras minst en gång per mandatperiod eller vid behov efter aktuell klimatforskning respektive teknikutveckling.

Uppföljning

Uppföljning av förslaget implementering i länet görs minst en gång per mandatperiod inom Klimatsamverkan Kalmar län. Rapportering sker till Klimatkommissionen. Revidering sker vid behov, bland annat med hänsyn till teknisk utveckling, som möjliggör ännu klimatsmartare resor.

Förverkligandet av denna avvecklingsplan är ett naturligt steg i att uppnå en fossilbränslefri region. Kalmar län kan än en gång vara unikt i en kraftfull klimatsamverkan för ett gemensamt mål.

Prioritering av kommunikationer vid resor

Förslag att använda t.ex. i resepolicy om prioritering av olika möjliga färd sätt.

- 1: Överväg om syftet kan uppnås utan möte/ resa
- 2: Överväg möjligheten till resefria möten via t.ex. webb-möten
- 3: Kollektivtrafik med låg klimatbelastning
- 4: Kommunal bil/hyrbil med förnyelsebart bränsle, eftersträva samåkning.
- 5: Kommunal bil/ hyrbil med fossilt bränsle som klimatkompenseras, eftersträva samåkning.
- 6: Egen bil i tjänsten, fossila bränslen klimatkompenseras
- 7: Flyg, klimatkompenseras